NN 111/2018 (12.12.2018.), Odluka o načinu i postupku vođenja razdvojenog računovodstva energetskih subjekata

HRVATSKA ENERGETSKA REGULATORNA AGENCIJA

2160

Na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti (»Narodne novine«, broj 120/12 i 68/18) i članka 23. stavka 3. Zakona o energiji (»Narodne novine«, broj 120/12, 14/14, 102/15 i 68/18), Hrvatska energetska regulatorna agencija je na sjednici Upravnog vijeća održanoj 7. prosinca 2018. donijela

ODLUKU

O NAČINU I POSTUPKU VOĐENJA RAZDVOJENOG RAČUNOVODSTVA ENERGETSKIH SUBJEKATA

Članak 1.

Ovom Odlukom o načinu i postupku vođenja razdvojenog računovodstva energetskih subjekata (u daljnjem tekstu: Odluka) utvrđuje se način i postupak vođenja razdvojenog računovodstva te razdvojenog praćenja poslovnih događaja, pravila za posebno i odvojeno vođenje poslovnih knjiga, razdvajanje računa imovine, obveza, prihoda i rashoda te forma, sadržaj i dostava financijskih izvještaja energetskih subjekata za potrebe regulacije energetskih djelatnosti.

Članak 2.

(1) Obveznici primjene ove Odluke su sve pravne ili fizičke osobe u Republici Hrvatskoj koje obavljaju jednu ili više energetskih djelatnosti i imaju dozvolu za obavljanje energetskih djelatnosti (u daljnjem tekstu: energetski subjekti).

(2) Obveznici primjene ove Odluke su i trgovci električnom energijom, opskrbljivači električnom energijom, trgovci plinom i opskrbljivači plinom iz države članice Europske unije koji u Republici Hrvatskoj obavljaju energetsku djelatnost trgovine električnom energijom, opskrbe električnom energijom, trgovine plinom i opskrbe plinom i imaju dozvolu za obavljanje tih energetskih djelatnosti (u daljnjem tekstu: energetski subjekti iz države članice Europske unije).

(3) Na način i postupak vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja energetskih subjekata iz stavka 2. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 10. i članka 11. stavaka 6. do 8. ove Odluke.

(4) Energetski subjekti iz stavka 2. ovoga članka dužni su Hrvatskoj energetskoj regulatornoj agenciji (u daljnjem tekstu: Agencija) dostavljati Izvještaj o prihodima od obavljanja energetske djelatnosti iz Priloga 8. koji je sastavni je dio ove Odluke.

Članak 3.

Energetski subjekti dužni su voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje u skladu s odredbama Zakona o energiji, zakona kojima se uređuju pojedina tržišta energije odnosno zakona kojim se uređuje pojedini energetski sektor, pozitivnim propisima o računovodstvu poduzetnika te ovom Odlukom.

Članak 4.

Energetski subjekti dužni su u svome računovodstvu voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema načelima nediskriminacije korisnika sustava, izbjegavanja narušavanja tržišnog natjecanja, izbjegavanja pristranosti te izbjegavanja međusobnog subvencioniranja između energetskih djelatnosti koje se obavljaju kao javna usluga, tržišnih energetskih djelatnosti i drugih djelatnosti.

Članak 5.

(1) Vođenjem razdvojenog računovodstva energetskih subjekata te pravilnim raspoređivanjem računovodstvenih kategorija imovine, obveza, prihoda i rashoda (u daljnjem tekstu: računovodstvene kategorije) osigurava se provođenje redovitog i učinkovitog nadzora nad cijenama odnosno važećim tarifama, naknadama i cjenicima za obavljanje pojedine energetske djelatnosti.

(2) Vođenjem razdvojenog računovodstva osiguravaju se preduvjeti potrebni za donošenje ili odobravanje cijena, iznosa tarifnih stavki i naknada u skladu s metodologijama, odnosno tarifnim sustavima za pojedine energetske djelatnosti.

(3) Vođenjem razdvojenog računovodstva osiguravaju se preduvjeti za pravilan izračun naknade za obavljanje poslova regulacije energetskih djelatnosti iz nadležnosti Agencije.

Članak 6.

(1) Energetski subjekti dužni su u svome računovodstvu voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema pravilima propisanim ovom Odlukom na način da energetski subjekt koji obavlja:

1. tržišnu energetsku djelatnost vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje sukladno općim propisima;

2. dvije ili više tržišnih energetskih djelatnosti vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje sukladno općim propisima te iskazuje prihod za svaku od tržišnih energetskih djelatnosti zasebno;

3. energetsku djelatnost kao javnu uslugu vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje sukladno općim propisima i prema pravilima propisanim ovom Odlukom;

4. dvije ili više energetskih djelatnosti kao javnu uslugu vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje sukladno općim propisima posebno za svaku energetsku djelatnost koju obavlja kao javnu uslugu te posebno i odvojeno od drugih energetskih djelatnosti koje obavlja kao javnu uslugu prema pravilima propisanim ovom Odlukom;

5. energetsku djelatnost kao javnu uslugu i tržišnu energetsku djelatnost, za energetsku djelatnost koju obavlja kao javnu uslugu vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje sukladno općim propisima te posebno i odvojeno od tržišne energetske djelatnosti prema pravilima propisanim ovom Odlukom, a za tržišnu energetsku djelatnost iskazuje prihod zasebno;

6. energetsku djelatnost kao javnu uslugu i/ili tržišnu energetsku djelatnost, te drugu djelatnost ili više njih, za energetsku djelatnost koju obavlja kao javnu uslugu vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje sukladno općim propisima te posebno i odvojeno od tržišne energetske djelatnosti i od one koju obavlja kao drugu djelatnost prema pravilima propisanim ovom Odlukom. Za tržišne energetske djelatnosti dužan je u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima iskazivati prihod za svaku od tržišnih energetskih djelatnosti zasebno, a za drugu djelatnost može u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima iskazivati prihod zasebno ili objedinjeno, ako obavlja dvije ili više drugih djelatnosti.

(2) Pored obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja na način opisan u stavku 1. ovoga članka, energetski subjekti koji obavljaju energetsku djelatnost proizvodnje toplinske energije u centralnim toplinskim sustavima i/ili energetsku djelatnost distribucije toplinske energije dužni su u svome računovodstvu voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje zasebno za svaki pojedini centralni toplinski sustav, odvojeno od ostalih toplinskih sustava i usluga energetskih djelatnosti pretežito za poslovnu upotrebu.

Članak 7.

(1) Energetski subjekti koji obavljaju energetsku djelatnost kao javnu uslugu dužni su za obavljanje pojedine energetske djelatnosti voditi odvojeno računovodstvo na način da se iz poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava može nedvojbeno utvrditi imovina, obveze, prihodi i rashodi za pojedinu energetsku djelatnost.

(2) Prilikom raspoređivanja računovodstvenih kategorija potrebno je voditi računa o sljedećim načelima:

– objektivnosti u smislu nefavoriziranja bilo koje energetske djelatnosti,

– dosljednosti raspoređivanja računovodstvenih kategorija iz godine u godinu,

– razvidnosti i

– dokazivosti.

Članak 8.

(1) Računovodstvene kategorije koje se ne mogu direktno pripisati pojedinoj energetskoj djelatnosti, raspoređuju se i pripisuju prema Pravilima za raspoređivanje računovodstvenih kategorija na pojedine energetske djelatnosti (u daljnjem tekstu: Pravila) propisanim ovom Odlukom.

(2) Pravila iz stavka 1. ovoga članka nalaze se u Prilogu 1. i sastavni su dio ove Odluke.

(3) Iznimno od stavka 1. i 2. ovoga članka, pravila za raspoređivanje računovodstvenih kategorija na pojedine energetske djelatnosti može utvrditi i energetski subjekt uz prethodno pribavljenu suglasnost Agencije na temelju pisanog obrazloženog zahtjeva.

Članak 9.

(1) Kod sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja u regulatorne svrhe, energetski subjekti dužni su pridržavati se pozitivnim propisima određene strukture i sadržaja godišnjih financijskih izvještaja.

(2) Kod sastavljanja bilješki uz financijske izvještaje energetski subjekti dužni su poštivati strukturu i minimalni sadržaj bilješki propisanih ovom Odlukom.

(3) Struktura i minimalni sadržaj bilješki uz bilančne pozicije nalaze se u Prilogu 2. ove Odluke i odnose se na sljedeće energetske subjekte koji obavljaju javnu uslugu:

– operatora prijenosnog sustava električne energije i operatora distribucijskog sustava električne energije (bilješke se sastavljaju zasebno za svaku energetsku djelatnost);

– operatora plinskog distribucijskog sustava;

– operatora tržišta električne energije i operatora tržišta plina;

– proizvođača toplinske energije u centralnom toplinskom sustavu i/ili distributera toplinske energije u centralnom toplinskom sustavu (bilješke se sastavljaju zasebno za svaku energetsku djelatnost i za svaki pojedini centralni toplinski sustav, po energetskim djelatnostima).

(4) Struktura i minimalni sadržaj bilješki uz račun dobiti i gubitka za energetske subjekte koji obavljaju javnu uslugu nalaze se u prilozima ove Odluke, kako slijedi:

– za operatora prijenosnog sustava električne energije i operatora distribucijskog sustava električne energije, u Prilozima 3.a i 3.b;

– za operatora transportnog sustava plina, operatora sustava skladišta plina, operatora plinskog distribucijskog sustava, operatora terminala za UPP, opskrbljivača plinom u obvezi javne usluge i zajamčenog opskrbljivača, u Prilozima 4.a, 4.b, 4.c, 4.d i 4.e;

– za operatora tržišta električne energije i operatora tržišta plina, u Prilogu 5.;

– za proizvođača toplinske energije u centralnom toplinskom sustavu i/ili distributera toplinske energije u centralnom toplinskom sustavu, u Prilogu 6. (bilješke se sastavljaju zasebno za svaku energetsku djelatnost i za svaki pojedini centralni toplinski sustav, po energetskim djelatnostima).

Članak 10.

Godišnji financijski izvještaji sastavljaju se za poslovnu godinu koja je jednaka kalendarskoj godini, i odnose se na razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca.

Članak 11.

(1) Energetski subjekti iz članka 9. stavka 4. ove Odluke dužni su Agenciji dostavljati sljedeće godišnje financijske izvještaje i financijsku dokumentaciju:

– izvještaj o financijskom položaju (bilanca), na razini društva;

– račun dobiti i gubitka, na razini energetske djelatnosti sukladno članku 6. ove Odluke i na razini društva;

– izvještaj o novčanom tijeku na razini društva ako su energetski subjekti obveznici izrade izvještaja sukladno računovodstvenim propisima;

– izvještaj o promjenama kapitala na razini društva ako su energetski subjekti obveznici izrade izvještaja sukladno računovodstvenim propisima;

– bilješke uz financijske izvještaje, sastavljene sukladno ovoj Odluci, na razini energetske djelatnosti sukladno članku 6. ove Odluke;

– bilješke uz financijske izvještaje, sastavljene sukladno računovodstvenim propisima, na razini društva;

– bruto bilancu na razini društva;

– evidenciju osnovnih sredstava, na razini energetske djelatnosti sukladno članku 6. ove Odluke.

(2) Opskrbljivač električnom energijom pod obvezom javne usluge, koji pruža javnu uslugu opskrbe električnom energijom krajnjim kupcima koji imaju pravo na opskrbu u okviru univerzalne usluge (univerzalna opskrba) te po reguliranim uvjetima krajnjim kupcima koji pod određenim uvjetima ostaju bez opskrbljivača (zajamčena opskrba), dužan je Agenciji dostavljati sljedeće godišnje financijske izvještaje i financijsku dokumentaciju:

– izvještaj o financijskom položaju (bilanca), na razini društva;

– račun dobiti i gubitka, na razini društva;

– izvještaj o novčanom tijeku, na razini društva;

– izvještaj o promjenama kapitala, na razini društva;

– bilješke uz financijske izvještaje, sastavljene sukladno računovodstvenim propisima, na razini društva;

– bruto bilancu na razini društva;

– izvještaj o prihodima od obavljanja tržišne energetske djelatnosti iz Priloga 7. koji je sastavni dio ove Odluke.

(3) Energetski subjekti koji obavljaju jednu ili više tržišnih energetskih djelatnosti dužni su Agenciji dostavljati račun dobiti i gubitka na razini društva, bruto bilancu na razini društva te izvještaj o prihodima od obavljanja tržišne energetske djelatnosti iz Priloga 7. ove Odluke.

(4) Energetski subjekti, na temelju zakona kojima se uređuju pojedina tržišta energije odnosno pojedini energetski sektor, dužni su Agenciji dostavljati revidirane godišnje financijske izvještaje na način da se potvrdi poštivanje načela nepristranosti i izbjegavanja međusobnog subvencioniranja energetskih djelatnosti koje se obavljaju kao javna usluga i tržišnih energetskih djelatnosti, te energetskih djelatnosti i drugih djelatnosti.

(5) Osim energetskih subjekata iz stavka 4. ovoga članka, revidirane godišnje financijske izvještaje dužni su Agenciji dostavljati i energetski subjekti koji imaju tu obvezu u skladu s mjerodavnim računovodstvenim propisima i standardima te sukladno posebnim propisima o reviziji.

(6) Svi izvještaji i financijska dokumentacija iz stavaka 1.,2. i 3. ovoga članka dostavljaju se Agenciji u roku od 20 dana nakon isteka roka propisanog za dostavu godišnjih financijskih izvještaja u svrhu javne objave.

(7) Agencija može od energetskih subjekata zahtijevati podnošenje financijskih izvještaja i financijske dokumentacije iz stavaka 1. i 2. ovoga članka u bilo koje vrijeme i za kraća razdoblja.

(8) U slučaju iz stavka 7. ovoga članka energetski subjekt dužan je dostaviti Agenciji zatraženu financijsku dokumentaciju u roku koji odredi Agencija, a koji ne može biti kraći od šest dana ni duži od 15 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Članak 12.

Tumačenje ove Odluke kao i upute za provedbu pojedine odredbe ove Odluke daje Agencija.

Članak 13.

Nadzor nad provedbom ove Odluke obavlja Agencija.

Članak 14.

Energetski subjekti iz članka 2. stavaka 1. i 2. ove Odluke dužni su voditi poslovne knjige, sastavljati financijske izvještaje i financijsku dokumentaciju sukladno ovoj Odluci za svaku poslovnu godinu, počevši od poslovne godine koja je započela 1. siječnja 2018. godine.

Članak 15.

Svi financijski izvještaji, financijska dokumentacija i prilozi iz ove Odluke dostavljaju se Agenciji u elektroničkom obliku u PDF i Excel formatu.

Članak 16.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o načinu i postupku vođenja razdvojenog računovodstva energetskih subjekata (»Narodne novine«, broj 86/14 i 81/16).

Članak 17.

Ova Odluka objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2019. godine.

Klasa: 011-01/18-02/1
Urbroj: 371-07-18-1
Zagreb, 7. prosinca 2018.

Predsjednik
Upravnog vijeća
Tomislav Jureković, dipl. ing., v. r.

PRILOG 1.

PRAVILA ZA RASPOREĐIVANJE RAČUNOVODSTVENIH KATEGORIJA NA POJEDINE ENERGETSKE DJELATNOSTI

Pravila za raspoređivanje računovodstvenih kategorija (imovine, obveza, prihoda i rashoda) na pojedine energetske djelatnosti:

BILANCA

a) DUGOTRAJNA IMOVINA:

• *materijalna i nematerijalna imovina* – direktno se raspoređuje na pojedinu energetsku djelatnost temeljem godišnjeg popisa imovine, a samo ona materijalna i nematerijalna imovina koja se ne može direktno rasporediti na pojedinu energetsku djelatnost raspoređuje se prema postotku učešća za obavljanje te energetske djelatnosti.

• *dugotrajna financijska imovina* – direktno se raspoređuje na pojedinu energetsku djelatnost, a samo ona dugotrajna financijska imovina koja se ne može direktno rasporediti na pojedinu energetsku djelatnost raspoređuje se prema postotku (%) raspodjele dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine. Ako energetski subjekt nema dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, raspoređivanje se vrši na temelju učešća prihoda (umanjenog za trošak prodane robe) pojedine energetske djelatnosti u ukupnim prihodima društva.

• *potraživanja* – direktno se raspoređuju na pojedinu energetsku djelatnost, a samo ona potraživanja koja se ne mogu direktno rasporediti na pojedinu energetsku djelatnost raspoređuju se prema učešću poslovnih prihoda (umanjenog za trošak prodane robe) pojedine energetske djelatnosti u ukupnim poslovnim prihodima društva.

• *odgođena porezna imovina* – direktno se raspoređuje na pojedinu energetsku djelatnost.

b) KRATKOTRAJNA IMOVINA:

• *zalihe* – direktno se raspoređuju na pojedinu energetsku djelatnost.

• *potraživanja* – direktno se raspoređuju na pojedinu energetsku djelatnost.

• *kratkotrajna financijska imovina* – direktno se raspoređuje na pojedinu energetsku djelatnost.

• *novac u banci i blagajni* – ne raspoređuje se.

c) KAPITAL I REZERVE:

• ne raspoređuje se.

d) REZERVIRANJA:

• direktno se raspoređuju na pojedinu energetsku djelatnost.

e) DUGOROČNE OBVEZE:

• direktno se raspoređuju na pojedinu energetsku djelatnost, a samo one dugoročne obveze koje se ne mogu direktno rasporediti na pojedinu energetsku djelatnost raspoređuju se prema učešću dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine pojedine energetske djelatnosti u ukupnoj dugotrajnoj materijalnoj i nematerijalnoj imovini društva. Ako energetski subjekt nema dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, raspoređivanje se vrši na temelju učešća prihoda (umanjenog za trošak prodane robe) pojedine energetske djelatnosti u ukupnim prihodima društva.

f) KRATKOROČNE OBVEZE:

• direktno se raspoređuju na pojedinu energetsku djelatnost, a samo one kratkoročne obveze koje se ne mogu direktno rasporediti na pojedinu energetsku djelatnost raspoređuju se prema učešću troškova pojedine energetske djelatnosti u ukupnim troškovima društva.

g) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODI BUDUĆEG RAZDOBLJA:

• direktno se raspoređuju na pojedinu energetsku djelatnost.

h) IZVANBILANČNI ZAPISI:

• direktno se raspoređuju na pojedinu energetsku djelatnost.

RAČUN DOBITI I GUBITKA

a) POSLOVNI PRIHODI:

• direktno se raspoređuju na pojedinu energetsku djelatnost.

b) POSLOVNI RASHODI:

• direktno se raspoređuju na pojedinu energetsku djelatnost, a samo oni rashodi koji se ne mogu direktno rasporediti na pojedinu energetsku djelatnost raspoređuju se prema učešću direktnih rashoda (umanjenog za trošak prodane robe) pojedine energetske djelatnosti u ukupnim direktnim rashodima društva.

c) FINANCIJSKI PRIHODI:

• direktno se raspoređuju na pojedinu energetsku djelatnost.

d) FINANCIJSKI RASHODI:

• direktno se raspoređuju na pojedinu energetsku djelatnost.

NAPOMENA: Energetski subjekti dužni su za raspoređivanje računovodstvenih kategorija na pojedine energetske djelatnosti primjenjivati načelo učešća pojedine energetske djelatnosti u društvu iz prethodne poslovne godine.

PRILOG 2.

BILJEŠKE UZ BILANČNE POZICIJE NA DAN 31. 12. _____. GODINE ZA ENERGETSKE SUBJEKTE KOJI OBAVLJAJU JAVNU USLUGU

_____

_____

(energetska djelatnost)